

Her şeyden bir şey, bir şeyden her şey

8. Sözde geçen “Evet, bir şeyi her şey ve her şeyi bir şey yapmak, her şeyin Hâlık’ına has ve Kadîr-i Külli Şeye mahsus bir nişandır, bir âyettir.” Bu cümlede yer alan ve Risale-i Nur’un muhtelif yerlerinde de bulunan “bir şeyden her şey, her şeyden bir şey yapmak” ifadesinin izahı nedir?

22. Sözde tevhid sikkесinin hayat üstündeki çok sikkelerinden bir sikkesi olarak ifade edilen bu hakikat şöyle izah edilmiştir: “Bir şeyden her şey yapar, hem her şeyden bir tek şey yapar.” Çünkü nutfe suyundan ve hem içilen basit bir sudan, hesabsız âza ve cihazat-ı hayvaniyeyi yapar. İşte bir şeyi her şey yapmak elbette bir Kadîr-i Mutlak’ın işidir. Hem yenilen hadsiz taamlardan, o taam ise hayvanî olsun, nebatî olsun- o müteaddid maddeleri, has bir cisme kemal-i intizam ile çeviren ve ondan mahsus bir cild nesc eden ve ondan basit cihazları yapan; elbette bir Kadîr-i Küll-i Şey’dir ve Âlîm-i Mutlak’tır. Evet, Hâlık-ı Mevt ve Hayat, şu destgâh-ı dünyada, hikmetiyle hayatı öyle bir kanun-u emriye-i mu’ciz-nüma ile idare ediyor ki, o kanunu tatbik ve icra etmek; bütün kâinatı kabza-i tasarrufunda tutan bir zâta mahsustur. İşte eğer aklın sönmemiş ise, kalbin kör olmamış ise anlarsın ki; bir şeyi kemal-i sühûlet ve intizamla her şey yapan ve her şeyi kemal-i mizan ve intizamla san’atkârane bir tek şey yapan, her şeyin Sâni’ine has ve Hâlık-ı Küll-i Şey’e mahsus bir sikkedir.”

Barla Lâhikası’nda ise bu ifade şöyle açıklanmıştır: “Bir şeyden her şeyi yapmak”taki murad, bütün dünyanın mevcudatını bir şeyden yapmak ve icad etmek değildir. Belki ondaki murad; bir şeyden yani bir katre sudan, bir insanın, bir hayvanın her şeyini, her eczasını, her bir cihazatını halkediyor ve bir şey olan topraktan nebatat ve hayvanatın her bir şeylerini ondan halkeder demektir. Hem “her şeyi bir tek şey yapmak” cümlesindeki külliyet mukayyedir, nisbîdir. Yani insanın yediği her nev’ taamdan, o insanda basit bir cild ve bir kan ve bir et ve hâkeza...”

Hülâsaten nihayetsiz ilim, irade, kudret sahibi olan Allah, kanun-u emri ile muhteşem bir mizan ve intizamla nebatat,

hayvanat ve beşer âleminde hükümlerini sühûletle icra etmektedir. Meselâ bir topraktan binlerce leziz taamların yaratılıyor olması buna güzel bir numunedir. Hem bir damla sudan insan ve hayvanın yaratılması, Cenâb-ı Hakk'ın bir şeyden, her şey; her şeyden bir şey halk ettiğine apaçık birer örnektir.

Şeyma TÜRKAN